

Titel: En Opfordring til mig fra Pastor Paludan-Müller

Citation: "En Opfordring til mig fra Pastor Paludan-Müller", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ppm-txr-root.pdf> (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Tekstredegørelse

1. Bibliografisk beskrivelse 415
2. Manuskriptbeskrivelse 420
3. Tilblivelseshistorie 422
4. Udgivelsesmåde 423

1. Bibliografisk beskrivelse

»En Opfordring til mig fra Pastor Paludan-Müller« blev trykt i *Fædrelandet*, 16. årgang, nr. 10, fredag den 12. jan. 1855. Artiklen er signeret »S. Kierkegaard«. *Fædrelandet* blev udgivet af J.F. Giørdwad og C. Ploug; sidstnævnte fungerede også som ansvarlig redaktør. Avisen blev trykt hos Louis Klein i København og lå færdig fra trykkeriet kl. 20.30. Prisen var 6 skilling i løssalg, 5 mark pr. måned, 15 mark pr. kvartal og 3 rigsdaler pr. kvartal leveret uden for København.

Artiklen er blevet kollationeret i tre eksemplarer af *Fædrelandet*, nr. 10, den 12. jan. 1855:

A SKs eget eksemplar, uindbundet og ubeskåret, KA, D pk. 17.

B Det Kgl. Biblioteks eksemplar, indbundet og beskåret.*

C Det Kgl. Biblioteks eksemplar, indbundet og beskåret.*

Ved den interne kollation af de tre eksemplarer blev der ikke konstateret afvigelser.* Eksemplar A danner grundlag for den følgende beskrivelse.

Format og paginering

Formatet er folio.* Avisen har et omfang på fire sider, svarende til to blade dannet af et enkelt foldet ark. Avisen er trespaltet. Pagineringen 37-40 er på forsiden angivet under spalterne, på avisens øvrige sider over. Spalterne er unummereret.*

SKs artikel fylder første og knap halvdelen af anden spalte på avisens forside (s. 37). Derudover indeholder avisen nyheder fra ind- og udland, en føljeton* samt annoncer.

Beskrivelse af eksemplar A

Avisen måler ca. 346 × 518 mm.*

Papir

Der er benyttet almindeligt trykpapir af en træholdig kvalitet.

Typografi

Det fremherskende skriftsnit i avisen er antikva. Fremhævet tekst er sat med fed eller spatieret skrift.

På forsiden findes avisens hoved og datolinje. Hovedet består af et bredt centralfelt og to smalle felter hhv. til venstre og højre herfor. Datolinjen adskiller hovedet fra avisens øvrige tekst.

Det centrale felt har ordlyden:

Fædrelandet. | **1855.** | Abonnementspris i Kjøbenhavn 15 Mk. pr. Kvartal, 5 Mk. pr. Maaned; enkelte Nr. 6 Sk.; udenfor Kjøbenhavn 3 Rdl. | pr. Kvartal frit i Huset. Hver Søgne-Aften udgaaer et Numer.*

Det smalle felt til venstre har følgende ordlyd:

Bladets Comptoir, store Kjøb-|magergade Nr. 54, er aabent | hver Søgnedags Formiddag fra | Kl. 11-1.

Det smalle felt til højre:

Bekjendtgjørelser | indrykkes mod en Betaling af | 4 Sk. for Petitlinien. Ifølge en | Overenskomst med »Afton-|bladet« i Stockholm, »Chri-|stianiaposten« i Christiania | og »Handels- och Sjö-|farts-Tidningen« i Gö-|theborg kunne de ogsaa blive | indførte i disse mod en lignende | Betaling for hvert Blad.

Derunder er datolinjen placeret, indrammet af to tværgående dobbeltstreger; den øverste er fed-fin, den nederste fin-fed. Datolinjen har ordlyden:

16de Aarg. Fredagen den 12. Januar. Nr. 10.

Oplysningen om årgang er venstrestillet, dateringen centreret, og avisnummeret højrestillet.

I det centrale felt er avisnavnet »Fædrelandet.« centreret, sat med fed egyptienne og en punktstørrelse ca. 12 grader større end brødteksten i SKs artikel.* Årstallet »1855.«, der er fed og spatieret, er sat centreret med en punktstørrelse ca. 3 grader større end brødteksten. Nedenunder oplyses abonnementspriser, ligeledes sat centreret, med samme punktstørrelse som brødteksten. I det smalle felt til venstre står oplysninger om *Fædrelandets* kontor, sat med en punktstørrelse ca. 1 grad mindre end brødteksten og med fast for- og bagkant; første linje er indrykket fra forkant. I det smalle felt til højre står oplysninger om annoncering i avisen, sat med en punktstørrelse ca. 1 grad mindre end brødteksten med undtagelse af fremhævede ord, der er sat med fed og samme punktstørrelse som brødteksten, ligeledes med fast for- og bagkant; første linje er sat centreret i kolumnen. I datolinjen er det venstrestillede årgangsnummer sat med fed og en punktstørrelse ca. 2 grader større end brødteksten. Datoen er ligeledes fed, men med en punktstørrelse ca. 1 grad større end brødteksten. Det højrestillede avisnummer er sat med fed og en punktstørrelse ca. 2 grader større end brødteksten. Se illustration 20.

20. SKs eksemplar af *Fædrelandet*, nr. 10, den 12. januar 1855, udsnit

Nederst i avisens sidste spalte, adskilt fra en foregående notits af en skillestreg i hele spaltens bredde, er trykketidspunktet angivet:

Færdigt fra Trykkeriet Kl. 8½.

Bagsidens fod er adskilt fra avisens øvrige tekst af en tværgående, fed-fin dobbeltstreg og har ordlyden:

Udgivere: **J. F. Giødwad** og **C. Ploug**; ansvarlig: **C. Ploug**. [[Skillestreg]] Trykt med Hurtigpresse hos *Louis Klein*.

Artiklens overskrift »En Opfordring til mig fra Pastor | Paludan-Müller.«, der er fed og centreret i spalten, er sat med en punktstørrelse ca. 1 grad større end brødteksten; navnet er spatieret. Under en kort, centreret skillestreg følger dateringen »Den 11te Januar.« og den spatierede signatur »S. Kierkegaard.« indrykket hhv. fra for- og bagkant på samme linje.

Artiklen indledes af en uncial, der er fed og sat med en punktstørrelse ca. 2 grader større end brødteksten. Nederst i artiklens første spalte findes, under en kort, venstrestillet streg, en fodnote til artiklen; noten er sat med en punktstørrelse ca. 2 grader mindre end brødteksten. Efter artiklen er trykt en længere skillestreg, der afgrænser SKs tekst fra den øvrige tekst i midterspalten.

Spaltekolonnen måler ca. 88 mm i bredden, og der er op til 87 linjer i hver af artiklens spalter. Mellem spalterne er sat en fed, lodret skillestreg. Brødteksten er sat med en skriftstørrelse svarende til ca. 10 punkt (korpus). Der er dobbelt ordmellemsrum efter punktum.

Der er flere trykfejl i artiklen. Ud over læderede typer* er eksemplaret kendetegnet ved, at trykfarven flere steder ikke er overført tilstrækkeligt til papiret.

2. Manuskriptbeskrivelse

Til »En Opfordring til mig fra Pastor Paludan-Müller« findes følgende manuskripter i Kierkegaard Arkivet (KA) på Det Kgl. Bibliotek.

- PPM 1 Kladder til »En Opfordring til mig fra Pastor Paludan-Müller« (SKS 14, 137-138).
2 dobbeltblade, i alt 4 blade i 4°.^{*}
Ingen paginering.
Papir: velin. Mål: 165 × 204 mm.^{*}
Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, yderspalten tilføjelser. Bladene er efter beskrivning blevet foldet en gang på tværs.
Øverst på bl. [1r] findes overskriften »En Opfordring til mig fra Pastor P.M.« og derunder en påbegyndt datering: »d. J.« samt signaturen »S.K.«. I marginen på bl. [2v] findes en anmærkning indledt med »Anm«. På bl. [3r] er tekst tilføjet som sædvanlig i marginen, men også på langs i marginen, over inderspaltens og på tværs af inder- og yderspalte. To sammenhørende indvisningstegn i rødkridt ses på bl. [3r]. Midt på bl. [4r] står »Efterskrift.«.
En del korrektioner. Af større sletninger kan nævnes: På bl. [1r] er de første otte linjer slettet med skrå blyantstreger. På bl. [3r] er de sidste syv linjer samt en tilføjelse på langs i marginen slettet med store blyantløkker. Flere linjer er streget over med blyant på bl. [3v], mens fire linjer i marginen er slettet med blyantløkker. Hele efterskriften, fra midten af bl. [4r] og hele bl. [4v], er indrammet med blyant.
(KA, B pk. 52, læg 1; *Pap.* XI 3 B 216)^{*}

1

- 2 Renskrift af »En Opfordring til mig fra Pastor Paludan-Müller«. Renskriften, der sandsynligvis har været benyttet som trykmanuskript,^{*} består af 1 sammenhæftning på 2 dobbeltblade og 1 lap.
Renskrift af artiklen (SKS 14, 137-138).

- 2.1 1 sammenhæftning på 2 dobbeltblade, i alt 4 blade i 4°.
Paginering: De første tre blade er pagineret 1-6 med blyant; bl. [4] er upagineret.
Papir: velin. Mål: 164 × 204 mm. Hvid hæftetråd.
Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, yderspalten tilføjelser. Bladene er efter beskrivning blevet foldet en gang på tværs. Halvdelen af bl. [3v] er beskrevet; bl. [4] er ubeskrevet.
På s. 1 findes øverst overskriften »En Opfordring til mig fra Pastor Paludan-Müller.« og derunder dateringen »d. 11 Januar.« samt signaturen »S. Kierkegaard.«. På s. 4 findes øverst i marginen et indvisningstegn skrevet med blyant samt redigeringsbemærkningen »Anm cfr Hoslagte«; indvisningen gælder ms. 2.1.1.
Enkelte korrektioner. På alle sider findes enkelte sletninger. På s. 1 er først syv linjer i hovedteksten, derefter to korte marginaltilføjelser slettet med tætte blyantløkker. Mindre blyantsletninger findes på s. 3, og på s. 4 er tre linjer i marginen ligeledes slettet med blyantløkker.
Hertil hører følgende:

- Renskrift af fodnoten (SKS 14, 137).
2.1.1 1 løs lap i 8° med afrivningskant i højre side og nederst.
Ingen paginering.
Papir: velin. Mål: 102 × 165 mm.
Lappen er beskrevet i hele bredden og bærer spor af at være blevet foldet to gange på langs og en enkelt gang på tværs. Teksten afsluttes efter to linjer på versosiden.
Øverst på rectosiden står »ad pag 4.«, skrevet med blyant; henvisningen gælder ms. 2.1. Derefter indledes teksten med »Anm«.
Få korrektioner. Nederst på siden findes tre tilføjelser med tilhørende indvisningstegn.

2.1.1

- (KA, B pk. 52, læg 1; *Pap.* XI 3 B 215)

2.1

3. Tilblivelseshistorie

SK angreb den officielle kristendomsforkyndelse i Danmark, først med 21 artikler i *Fædrelandet* (fra den 18. dec. 1854 til den 26. maj 1855), dernæst med sit tidsskrift *Øieblikket*.^{*} Artiklen »En Opfordring til mig fra Pastor Paludan-Müller« var SKs tredje indlæg i denne kirkestrid; som overskriften angiver, er artiklen en reaktion på Jens Paludan-Müllers skrift *Dr. Søren Kierkegaards Angreb paa Biskop Mynsters Eftermæle*, udgivet i begyndelsen af januar 1855.^{*}

Kladdens datering er ufuldstændig: »d. J.« (ms. 1). Men idet kladden er skrevet som reaktion på et skrift, der annonceredes som udkommet den 6. jan. 1855, er den tidligst påbegyndt derefter. Renskriften er dateret »d. 11 Januar« (ms. 2.1), og artiklen blev trykt dagen efter. I kladden findes en efterskrift, som ikke har fundet vej til renskriften; men ellers findes ingen væsentlige ændringer. En del af rettelserne er først indført i renskriften og derefter i kladden. Denne tilbageførsel har formentlig fundet sted for at sikre, at rettelserne blev bevaret, selvom renskriften skulle blive beskadiget eller gå tabt.

4. Udgivelsesmåde

»En Opfordring til mig fra Pastor Paludan-Müller« blev som nævnt trykt i *Fædrelandet*.^{*} Det har ikke været muligt at efterspore, om SK modtog honorar for artiklen.

Af stor betydning for receptionen i SKs umiddelbare eftertid var Rasmus Niensens udgivelse af *S. Kierkegaard's Bladartikler i 1857 (Bl.art.)*. Heri indgår størstedelen af SKs artikler, også »En Opfordring til mig fra Pastor Paludan-Müller«.^{*}